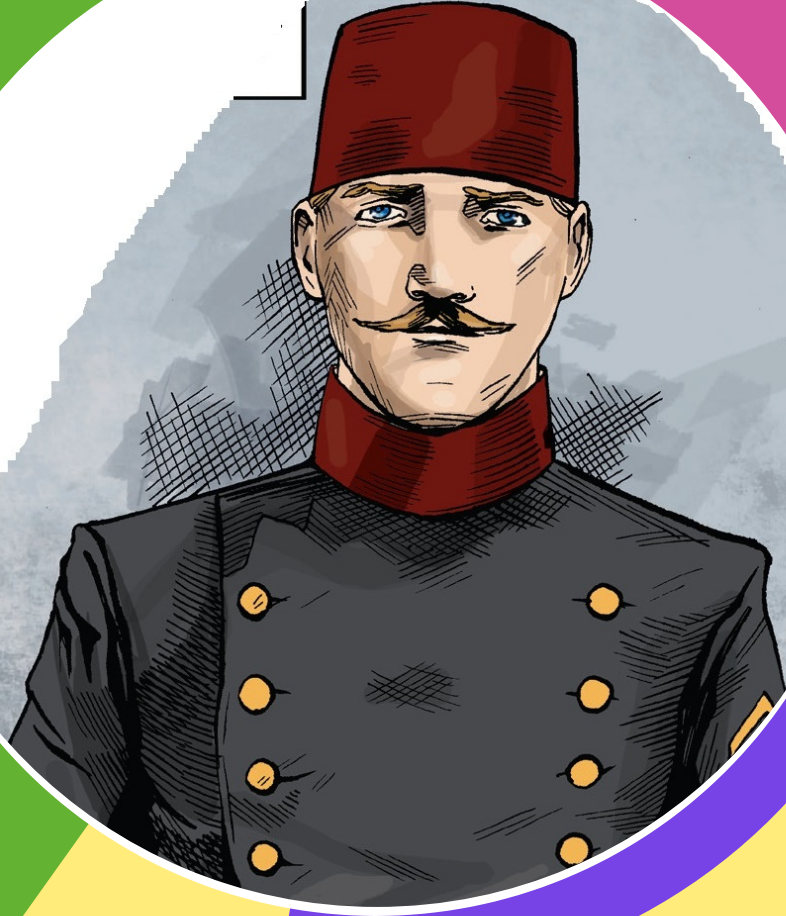

İNKILAP TARİHİ

8. SINIF

1.ÜNİTE

ÜNİTE KAVRAMLARINI ÖĞRENELİM

Ataşemiliter: Bir ulusun yabancı ülkelerdeki elçiliklerinde görevli askerî uzman.

Ayan: Bir şehrin ileri gelenleri. Osmanlılarda çoğu esnaf ailelerden oluşan sınıf.

Azınlık : İçinde yaşadıkları toplumda nüfusun büyük bir bölümünü oluşturan gruptan(din, dil) etnik köken gibi özellikleriyle farklı olan kesim.

Balkanlar: Balkan Yarımadası da denilen, Hırvatistan, Sırbistan, Slovenya, Karadağ, Makedonya, Bosna-Hersek, Arnavutluk, Romanya, Bulgaristan, Yunanistan ve Trakya'yı içine alan bölge.

Çarlık: Rusya'nın yönetim anlayışı hükümdarlarına çar denir.

Çok uluslu: Birden fazla milletin bir arada yaşaması.

Diplomasi: Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü.

Duyunu umumiye: (Genel Borçlar İdaresi) 1881'de Osmanlı borçlarını tahsil edebilmek için kurulan uluslararası haciz heyeti.

Emperyalizm: Bir milletin sömürü temeline dayanarak başka bir milleti siyasi ve ekonomik egemenliği altına alıp yayılması veya yayılmayı istemesi, yayılcılık.

Etnik: Herhangi bir kültüre ait olma.

Hitabet: Etkili söz söyleme sanatı.

İdadi: Lise derecesindeki okul.

İdeallistlik: Bir ideale, bir davaya, bir ülkeye bağlı olan; kendini ona göre yönlendiren.

İleri Görüşlülük: İleride olabilecek hakkında varsayımlarda bulunabilme becerisi.

Jeopolitik: Coğrafya, ekonomi, nüfus vb. bir devletin politikası üzerindeki etkisi.

Meşrutiyet: Hükümdarla yönetilen bir ülkede hükümdarın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan hükümet biçimi.

Parlamento: Yasama gücüne sahip meclis.

Rüştiye: Ortaokul derecesinde olan eğitim kurumu.

Sömürgecilik: Bir devletin, kendi ülkesinin sınırları dışında, başka ulusları, devletleri, toplulukları siyasi ve ekonomik egemenliği altına alarak yayılması.

Tatbikat: Asker birliklerini savaşa hazırlamak amacıyla, arazi üzerinde yapılan geniş ölçüde savaş denemesi, manevra.

Teşkilatçılık: Bireyin bir hedef uğruna bir ortamda bir araya gelerek, hedefe yönelik çalışmalar yapması.

a. Güçlü Avrupa'nın Temelleri

Orta Çağ'da (375-1453), Katolik Kilisesinin baskısı altında kalan Avrupa'da özgür düşünce ve bilim gelişmemişti. Kilise, hem siyasi hem ekonomik hem de bilimsel faaliyetleri kendi kontrolünde tutuyordu. Kilise söylemlerinin sorgulanmadan doğru kabul edildiği Dogmatik Düşünce sistemi, hakimdi. Ancak XV. yüzyıl ile birlikte Avrupa'da meydana gelen gelişmeler ile Katolik Kilisesine karşı sesler yükselmeye, eleştiriler yapılmaya başladı.

Şimdi gelin Avrupa'da yaşanan gelişmelere kısaca göz atalım.

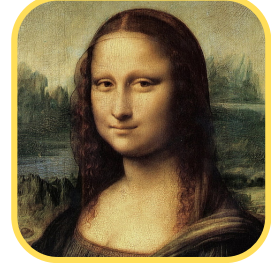

1. Coğrafi Keşifler

15. yüzyıldan itibaren gerçekleşen coğrafi keşifler sonucunda dünyanın bilinmeyen birçok bölgesi tanındı. Avrupa'ya taşınan kıymetli mallar sayesinde Avrupa ülkeleri hızla zenginleşti. Değişen ticaret yolları ile Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirleri azaldı.

2. Rönesans

Ekonomik zenginlik ise bilim, sanat, düşünce ve edebiyat gibi alanlarda gelişmeleri beraberinde getirdi. Skolastik düşünce sistemi yıkılmaya başladı. Rönesans Dönemi, Avrupa'da bilimsel gelişmelerin temelini attı.

3. Reform

16. yüzyılda Reform hareketleri sonucu Avrupa'da mezhep birliği bozuldu. Kilisenin düşünce, bilimsel gelişmeler ve kültürel faaliyetler üzerinde kurduğu baskı ortadan kalkmaya başladı.

4. Fransız İhtilali

1789 tarihinde yaşanan Fransız İhtilali, tüm dünyada eşitlik, adalet, bağımsızlık ve milliyetçilik düşüncelerinin doğmasına ve yayılmasına ortam hazırladı. Bu durumdan en çok etkilenenler ise Osmanlı Devleti ile Avusturya Macaristan İmparatorluğu gibi çok uluslu devletler oldu.

5. Sanayi İnkılabı

Artan üretim ve ham madde arayışı sonucu sömürgecilik ortaya çıktı. Teknolojiye ayak uyduramayan Osmanlı ekonomisi dışa bağımlı hale geldi.

17. ve 18. yüzyıllarda Avrupa' da ortaya çıkan, her konuda akıl ve bilime önem veren düşüncenin olduğu döneme "Aydınlanma Çağı" denir.

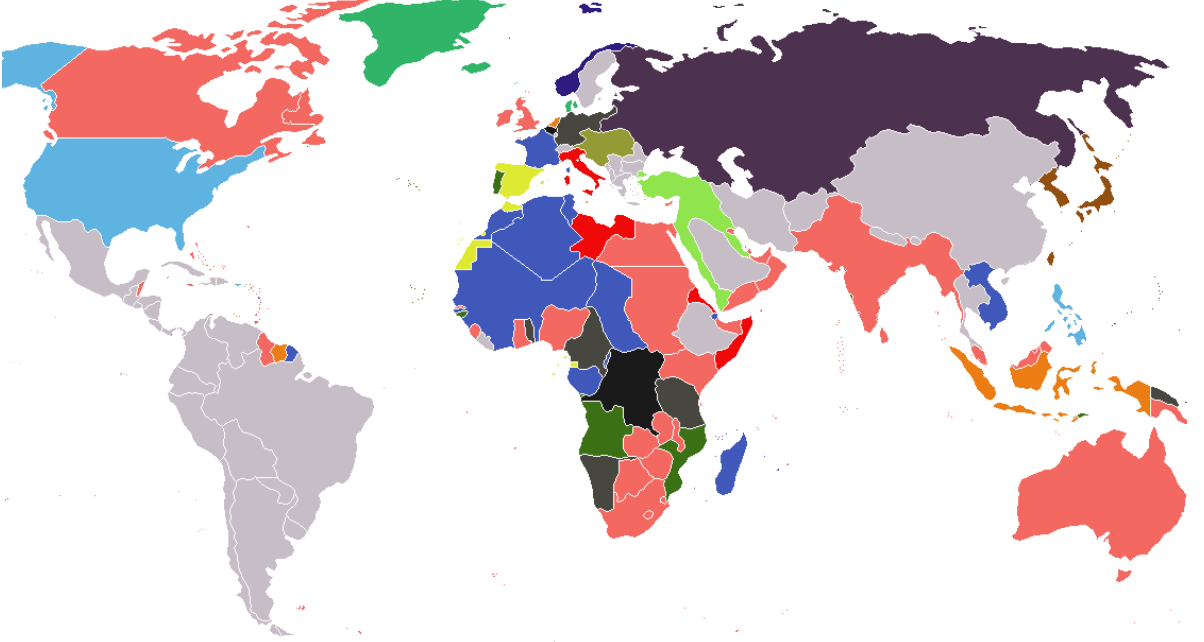
KAVRATAN SORU: Avrupa'da meydana gelen gelişmeler Osmanlı Devleti'ni daha çok hangi alanda etkilemiştir?(1)

Sömürgecilik: Güçlü olan bir devletin, güçsüz olan bir devleti yer altı ve yer üstü zenginlikleri bakımından ele geçirmeye çalışmasıdır. O devlette siyasi ve ekonomik çıkar elde etmesidir

Çok uluslu yapı: Birçok milletten meydana gelen, çeşitli uluslardan oluşan anlamına gelir.

XX. Yüzyılın başlarında sömürgeci devletler ve sömürgelerin dağılımı

KAVRATAN SORU: Haritayı inceleyerek en güçlü sömürgeci devletleri yazınız?

.....
.....(2)

Fransız İhtilali'nin yaydığı düşünceler Osmanlı İmparatorluğu'nu olumsuz etkilemiştir. Çok uluslu yapıya sahip Osmanlı toplumunda milliyetçilik akımı etkili olmuş ve ülke sınıfları içindeki farklı milletler Osmanlı'dan ayrılarak kendi devletlerini kurma isteğiyle ayaklanmaya başlamışlardır. Avrupalı devletlerin desteğiyle bağımsızlıklarını kazanan ulusların Osmanlı Devleti'nden ayrılmaları sonucunda ülke sınırları daralmıştır.

b. 20. Yüzyıla Girenken Osmanlı Devleti

Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımı her milletin kendi devleti kurmasını öngörüyordu. Bu düşünce Osmanlı Devleti gibi çok uluslu devletlerde azınlık isyanlarını çıkmasına neden oldu. Osmanlı devlet adamları azınlık isyanlarını önlemek ve dağılmayı durdurmak için çeşitli ıslahatlar yaptılar ve bazı fikir akımları ortaya attılar.

OSMANLI DEVLETİ'NİN DAĞILMASINI ENGELLEMELİK İÇİN ORTAYA ATILAN FİKİR AKIMLARI

OSMANLILIK

Bütün milletleri adalet, eşitlik, ilkeleri ile bir arada tutup Osmanlılık duygusuna sahip bir toplum oluşturmayı amaçlar.

İSLAMCILIK

Tüm Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlamıştır.

TÜRKÇÜLÜK

Bütün Türkleri milli bir duygu ile birleştirerek tek bayrak altında toplamayı amaçlamıştır.

BATICILIK

Osmanlı Devletini kurtuluşunun tüm kurumları ve yaşam biçimiyle batılı bir devlet olmakla sağlanacağını savunmuştur.

KAVRATAN SORU: Balkanlar üzerinde en etkili olması beklenen fikir akımı hangisidir?
.....(3)

DAĞILMAYI ÖNLEMELİK YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALAR

TANZİMAT
FERMANI

Avrupa'nın Osmanlı iç işlerine karışmasını önlemek, milliyetçilik akımının etkilerini azaltmak ve azınlıkların devlete bağlılıklarını arttırmak amacıyla ilan edilmiştir. Önemi: Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene geçişin ilk aşamasıdır. Kanun gücünün üstünlüğü kabul edilmiştir.

İSLAHAT
FERMANI

Avrupalı devletlerin desteğini almak, Avrupalıların azınlıkları bahane ederek içişlerimize karışmalarını önlemek amacıyla ilan edilmiştir. Azınlık hakları genişletilmiş ve Müslümanlarla eşit hale getirilmiştir.

1. VE 2.
MEŞRUTİYET

Azınlık isyanlarını sona erdirmek ve devletin dağılmasını önlemek amacıyla ilan edilmiştir. Bu amaçla Kanun-i Esasi (anayasa) hazırlanmış ve meşrutiyet ilan edilmiştir. I. Meşrutiyetin ilanında Jön Türkler, II. Meşrutiyetin ilanında İttihat ve Terakki Cemiyeti etkili olmuştur. Halk ilk kez seçme ve seçilme yetkisini kullanarak yönetime katılmıştır.

KAVRAM
BİLGİ

Hükümdarın yetkilerinin anayasa ve halk oyuyla seçilen meclis tarafından kısıtlandığı yönetim biçimine **meşrutiyet** denir.

31 MART İSYANI

1909 yılının nisan ayında, meşrutiyet karşıtları İstanbul'da gösteri yapmaya başladılar. 31 Mart Vakası diye tarihe geçen bu olay üzerine meşrutiyeti korumak isteyen İttihat ve Terakki üyesi subaylar, Selanik'te, Hareket Ordusu adında bir ordu hazırladılar.

Başkanlığını Mahmut Şevket Paşa'nın ve kurmay başkanlığını Mustafa Kemal'in de içinde bulunduğu bu ordu, İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı. 31 Mart Vakası'ndan sonra devletin yönetimi büyük ölçüde İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kontrolüne geçti.

KAVRATAN SORU: Mustafa Kemal'in isyanı bastırmada rol oynaması hangi kişilik özelliğini gösterir. Açıklayınız?

.....(4).

ETKİNLİK-1

Aşağıda verilen boşluklara uygun kelimeleri yazınız.

- 1-18. yüzyılda kilisenin etkisinden kurtulan Avrupa'da ortaya çıkan ve her konuda akıl ve bilime öncelik tanıyan döneme denir.
- 2.Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte Türk tarihinin ilk anayasası olan yürürlüğe girdi. böylece anayasal düzene geçilmiş oldu.
- 3-..... dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın bütün milletleri kapsayacak bir üst kimlik oluşturmaya çalışarak, Osmanlı Devleti'ni yıkılmaktan kurtarmaya çalışan fikir akımıdır.
- 4-Osmanlı Devleti'nin parçalanmasını engellemek için Müslüman milletler birlik içinde kalmalı ve Osmanlı halifesinin liderliğinde tek bir çatı altında birleşmesiyle olacağını savunan fikir akımına denir.
- 5-Aynı ülkü aynı kültürden gelen Türklerin bir araya gelerek ülkeyi dağılmaktan kurtulacağını savunan düşünce akımınadenir.
- 6-Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıklar, Fransız ihtilali ile yaygınlık kazanan akımından etkilenmişlerdir.
- 7-31 mart olayını Selanik'ten gelen bastırmıştır.
- 8-Balkanlarda bulunan milletler'den etkilenerek Osmanlı Devleti'ne karşı bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir.
- 9-Osmanlı Devleti'nde Meşrutiyet'i ilan eden padişah olmuştur.
- 10-Osmanlı'nın kurtuluşunun tek yolunun batıya ayak uydurmak olduğunu belirten düşünce akımına.....denir.

a. Çocukluğu

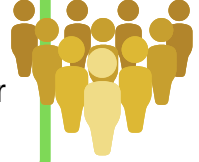

1881 yılında Selanik'te doğdu. Babası Ali Rıza Bey, Bir süre gönüllü subaylık yapmış, ardından gümrük muhafaza memuru olarak çalışmış, daha sonra da ticaretle uğraşmıştır. Annesi Zübeyde Hanım Geleneklerine bağlı , ev hanımıdır. Mustafa'nın Fatma, Ömer, Ahmet, Naciye ve Makbule adında beş kardeşi vardır. Ancak Makbule dışındaki kardeşleri küçük yaşta vefat etmişlerdir.

MUSTAFA KEMAL'İN DOĞUP BÜYÜDÜĞÜ SELANİK ŞEHRİNİN ÖZELLİKLERİ

SOSYAL

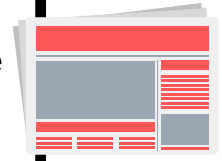
Çoğunluğu Türkler olmak üzere Rum, Ermeni ve Sırlar birlikte yaşamaktaydı.

EKONOMİK

Osmanlı Avrupa ticaretini sağlayan gelişmiş ve işlek bir limana sahipti.

KÜLTÜREL

Farklı dillerde basılmış dergi ve gazeteler farklı görüşlerin tanınmasını sağladı.

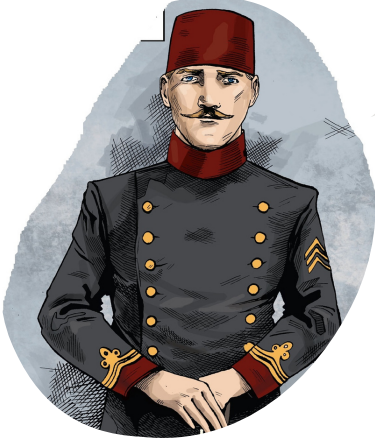

KAVRATAN SORU: Milliyetçilik isyanlarının kısa süre içinde Selanik şehrinde etkili olmasının nedenini açıklayınız?

Genellikle karşınıza çok çıkan iktisat kelimesi ekonomi ile eş anlamlıdır.

b. Öğrenim Hayatı

Merhaba çocuklar eğitim hayatım farklı okullarda geçti şimdi onları tanıyalım .

Mahalle Mektebi (1886)

Mustafa'nın hangi okulda eğitime başlayacağı evde tartışma konusu olmuştur. Ancak annesinin isteği üzerine ilk olarak geleneksel eğitim yapan Mahalle Mektebine başlamıştır.

Şemsi Efendi Okulu (1886)

Babasının isteği dikkate alınarak yeni açılan ve modern yöntemlerle eğitim yapan Şemsi Efendi Okuluna gitmiştir. Bu okulda okurken babasını kaybetmiş ve bir süre eğitimine ara vermek zorunda kalmıştır.

Selanik Mülkiye Rüştiyesi (1893)

Sivil ortaokuldur. Bu okulda okurken çevresinde gördüğü subaylardan etkilenerek asker olmaya karar vermiş ve gizlice askeri okulun sınavlarına girmiş ve kazanmıştır.

Selanik Askeri Rüştiyesi (1893)

Kemal adını, bu okuldaki Matematik Öğretmeni Yüzbaşı Mustafa'dan almıştır. Ayrıca Fransızca Öğretmeni Yüzbaşı Nakiyüddin ona bağımsızlık ve vatan sevgisi gibi duyguları aşıladı.

Manastır Askeri İdadisi (1896)

Bu okulda sınıf arkadaşı Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabete ilgi duydu. Fransızca özel dersleri aldı. Tarih Öğretmeni Kolağası Tevfik Bey'den tarih bilinci edindi.

İstanbul Harp Okulu (1899)

Harp Okulunda okurken arkadaşları ile birlikte bir dergi/gazete çıkardı. 1902'de Teğmen rütbesiyle mezun oldu.

İstanbul Harp Akademisi (1902)

Bu okulda derslerinin yanı sıra, ülkenin içinde bulunduğu siyasi durum ile yakından ilgilendi. Harp Akademisini kurmay yüzbaşı olarak bitirdi (1905). İlk görev yeri olan Şam'daki 5. Ordu'ya atandı.

Osmanlı'da dini derslerin ağırlıkta olduğu mektep ve medreseler; yeni açılan Batı tarzı okullar, askeri okullar ve çeşitli meslek okulları, azınlık okulları ile yabancı okullar da faaliyettedir. Bu durum, Osmanlı Devleti'nde eğitim birliğinin olmadığına göstergesidir.

Mustafa Kemal'in kişiliğinin ve fikirlerinin oluşmasında, yaşadığı çevrenin yanında, çevresinde yaşanan siyasi askeri kültürel gelişmelerin ve okuduğu kitapların etkisi vardır.

**YERLİ
DÜŞÜNÜRLER**

Namık Kemal vatan ve millet sevgisi,
Mehmet Emin Yurdakul milliyetçilik milli birlik ve beraberlik;
Tevfik Fikret insan hakları, çağdaşlık, batıcılık;
Ziya Gökalp Türkçülük, Türk milliyetçiliği, dayanışma

**YABANCI
DÜŞÜNÜRLER**

Jean Jack Rousseau milli egemenlik, hukuk devleti;
Montesquieu cumhuriyet yönetimi,
Voltaire akılcılık ve bilimsellik

**YAŞANAN
OLAYLAR**

1897 Türk-Yunan Savaşı
Mustafa Kemal bu savaşa gönüllü olarak katılmak istemiş ancak yaşı küçük olduğu için geri çevrilmişti.
Fransız İhtilali ile ortaya çıkan eşitlik, özgürlük ve milliyetçilik gibi fikir akımlarından etkilenmiştir.

Mustafa Kemal'in içinde bulunduğu çevre yaşadığı olaylar yeniliklere açık hoşgörülü çok yönlü bir kişiliğinin oluşmasında etkili olmuştur. Tarih bilincinin gelişmesi Kurtuluş Savaşında başarılı olmasını milletine olan sevgisi Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında etkili olmuştur.

ETKİNLİK-2

Mustafa Kemal'in gittiği okullar ve özelliklerini eşleştiriniz.

1 Kurmay yüzbaşı olarak mezun oldu.

2 Batılı tarza eğitim veren ilkokul.

3 Mustafa Kemal'in gittiği ilk okul.

4 Mustafa Kemal'in teğmen rütbesi aldığı okul.

5 Edebiyata ve hitabete ilgi duyduğu okul.

6 Annesinin isteği ile gittiği memurluk okulu.

A Mahalle Mektebi

B Şemsi Efendi Okulu

C İstanbul Harp Akademisi

D Selanik Mülkiye Rüştiyesi

E İstanbul Harp Okulu

F Selanik Askeri Rüştiyesi

ŞAM'A ATANMASI (1905)

Harp Akademisinden Kurmay Yüzbaşı olarak mezun olan Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam'daki 5. Ordu'ya Kurmay Yüzbaşı olarak atandı. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu. Selanik başta olmak üzere birçok şehirde cemiyetin şubelerini açtı.

Mustafa Kemal'in liderlik ve teşkilatçılık özelliği vurgulanmıştır.

31 MART OLAYI (1909)

13 Nisan 1909'da İstanbul'da meşrutiyet karşıtı bir ayaklanma çıktı. 31 Mart Olayı adı verilen bu ayaklanmayı bastırmak ve düzeni sağlamak amacıyla Hareket Ordusu Kurmay Başkanı olarak İstanbul'a geldi ve isyanı bastırdı.

Mustafa Kemal'in inkılapçılık (yenilik yanlısı) özelliği vurgulanmıştır.

PİKARDİ MANEVRALARI (1910)

Fransa'da düzenlenen askeri tatbikatlara gözlemci olarak katılmış, gelecekte hava kuvvetlerinin önemine vurgu yapmıştır.

Mustafa Kemal'in ileri görüşlülük özelliği vurgulanmıştır.

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911)

İtalya'nın Trablusgarp'ı işgali üzerine bölgeye gönüllü gitti. Yerli halkı örgütleyerek Derne ve Tobruk'ta başarılar kazandı. Başarılarından dolayı binbaşı yükseldi. Trablusgarp Savaşı, Mustafa Kemal'in ilk askeri başarısıdır.

Mustafa Kemal'in vatanseverlik ve teşkilatçılık özelliği vurgulanmıştır.

Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkanlarda da savaş çıktı. Böylelikle iki ateş arasında kalan Osmanlı Devleti, İtalya ile olan savaşını sonlandırmak zorunda kaldı. İmzalanan Uşi Antlaşması ile Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı ancak Trablusgarp halkının dinî yönden Osmanlı halifesine bağlı kalması kabul edildi. Böylece Osmanlı Devleti, Yavuz Selim Devri'nde ayak bastığı Afrika kıtasından tamamen çekildi.

BALKAN SAVAŞLARI (1912-1913)

Mustafa Kemal Balkan Savaşı sırasında Gelibolu Yarımadası'nda Çanakkale Boğazı'nın korunmasında görev aldı. Bu görev esnasında bölgeyi tanması onun Çanakkale Savaşlarında başarılı olmasında etkili olacaktır. II. Balkan Savaşı sırasında Bolayır Kolordusu kurmay başkanı olarak görev yaptı. Edirne'nin geri alınmasında etkili oldu.

I. Balkan Savaşı Öncesi**I. Balkan Savaşı sonrası****II. Balkan Savaşı sonrası**

KAVRATAN SORU: Balkan savaşlarına ait haritaları inceleyerek Osmanlı Devleti açısından değerlendiriniz?

.....(6).

SOFYA ASKERİ ATAŞESİ (1913)

Sofya'da iken Bulgaristan'daki Türklerin sorunlarıyla ilgilenmesi milliyetçi kişiliğini, yabancı devlet temsilcileriyle görüşmesi diplomasi yeteneğini, edindiğini gösterir.

I. DÜNYA SAVAŞI'NDA (1914-1918)

İlk olarak Çanakkale Cephesinde(1915) 19.Tümen Komutanı olarak, ardından Kafkas Cephesinde (1916) 16.Kolordu Komutanı olarak, son olarak da Suriye Cephesinde 7.Ordu Komutanı olarak görev aldı.

**BİLGİ HOCA
NOTU**

Mustafa Kemal'in askerlik hayatında gösterdiği başarılar ve vatana olan sevgisi Kurtuluş Savaşının örgütlenme aşamasında halk üzerinde olumlu etki göstermiştir.

ETKİNLİK-3

Aşağıdaki ifadeleri ait oldukları fikir akımıyla eşleştiriniz.

1. Balkanlarda yaşayan milletlerin Osmanlı Devleti'ne olan bağlılığı artırılmak istenmiştir.	Osmanlıcılık
2. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını engellemese de bu akım Kurtuluş Savaşının kazanılmasında etkili oldu.	Batıcılık
3. Mehmet Akif'in de desteklediği bu akım ümmetçi bir anlayışa dayanır.	Türkçülük
4. Bu fikri savunanlar Avrupa'daki bilim ve teknik gelişmelerinin takip edilmesi gerektiğini vurguladılar.	İslamcılık

Aşağıdaki ifadelerin doğru ise (✓) yanlış ise (✗) olarak işaretleyiniz.

1. Meşrutiyetin ilanı ile ülke yönetimi tamamen halkın eline geçmiştir.
2. Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı çok uluslu devletlerin yıkılmasında etkili olmuştur.
3. Sanayi İnkılâbı, Osmanlı Devleti'ni olumlu etkilemiştir.
4. XIX. yüzyılda Osmanlı aydınları tarafından devletin dağılmasını önlemek için ortaya atılan fikir akımlarından en etkili olan Batıcılık fikri olmuştur.
5. Mustafa Kemal'in annesinin istemediğini bildiği halde askeri okul sınavlarına katılması kararlı bir kişilik yapısına sahip olduğunu gösterir.
6. Sanayileşmiş ülkelerin, geri kalmış ülkelerin kaynaklarını kendi menfaatleri için sömürgeleştirmeleri sanayinin tüm dünyada gelişmesine neden olmuştur.
7. Osmanlı Devleti çok uluslu bir yapıya nedeni ile milliyetçilik akımından en fazla etkilenen ülkelerden olmuştur.
8. Mustafa Kemal'in fikirlerinin oluşmasında en büyük etkenlerden biri de doğduğu ve büyüdüğü Selanik şehri olmuştur.
9. Osmanlı Devleti 1. Balkan Savaşında kaybettiği toprakların tümünü 2.Balkan Savaşında geri almayı başarmıştır.
10. Mustafa Kemal askerlik hayatının bir kısmında diplomasi ile ilgilenmiştir.

1 ...Harbiye senelerinde siyaset fikirleri baş gösterdi. Vaziyet hakkında henüz yeterince bilgimiz yoktu. Sultan Hamid Devri idi. Namık Kemal Bey'in kitaplarını okuyorduk. Takibat sıkı idi. Ekseriyetle ancak koşu, yattıktan sonra okumak imkânını buluyorduk. Bu gibi vatan perverane eserleri okuyanlara karşı takibat yapılması, işlerin içinde bir berbatlık bulunduğunu gösteriyordu...

Mustafa Kemal'in okul yıllarına dair verdiği bilgiye göre aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A)Lise yıllarında sıkı bir dönem yaşadığına
B)Dönemin padişahının kim olduğuna
C)Milli yazarların görüşlerine ilgi duyduğuna
D)Siyasi baskıların etkisinde olduğu

2 Mustafa Kemal Atatürk, olaylara ve geleceğe ait görüşleri ile her alanda büyük ve etkili düşünceleri olan büyük bir fikir adamıydı. Mustafa Kemal'in fikir hayatının gelişiminde yetiştiği aile ortamı, eğitim hayatı, askeri ve siyasi görevleri, görev yaptığı şehirler ve okuduğu kitaplar etkili oldu

Sadece verilen bilgiye göre;

I-Mustafa Kemal fikirlerinin gelişiminde farklı unsurları bir araya getirmiştir.

II-Düşüncelerinin oluşmasında en büyük katkıyı okuduğu kitaplara borçludur.

III-yerli yazarların yanında yabancı düşünürlerden de etkilenmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

3 Trablusgarp'ı savunabilmek için, tüm engellere rağmen aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu bazı gönüllü subayları gizlice bölgeye gönderdi. Mustafa Kemal kılık değiştirerek "Mustafa Şerif" takma adıyla ve gazeteci olarak gizlice Trablusgarp'a gitti. Burada yerli halkı örgütleyerek onları İtalyanlara karşı direnişe geçirdi. Derne ve Tobruk'ta başarılar kazandı.

Yukarıda verilen olayda Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğine değinilmemiştir?

- A) Kararlılık
B) İleri görüşlülük
C) Teşkilatçılık
D) Vatanseverlik

4 sosyal bilgiler defterim.com

I. Balkan Savaşı'nın öncesi ve sonrasının gösterildiği haritalara bakılarak;

I-Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmıştır.

II-yeni devletler kurulmuştur.

III-Balkanlardaki Türk hakimiyeti zayıflamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

5 Mustafa Kemal, İtalya'nın sömürge elde etmek için Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan Trablusgarp'a saldırması üzerine gönüllü olarak o bölgeye gitti. Buradaki yerli halkı örgütledi. Komutasındaki birliklerle Derne, Tobruk ve Bingazi'de İtalyanlara karşı önemli başarılar kazandı.

Bu durum Mustafa Kemal'in;

- I. Bağımsızlığa olan inancı
- II. Teşkilatçı oluşu
- III. Vatansever oluşu
- IV. İleri görüşlülüğü

gibi özelliklerinden hangileri ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I, II ve III
D) I, II, III, IV

6 On dokuzuncu yüzyılın son çeyreğine basılmıştı. Selânik, o zamanki Osmanlı Avrupası'nın en büyük vilâyet merkezi ve bir liman şehriydi. Bütün Osmanlı şehirleri gibi Selânik'te de Müslüman ve Hıristiyan mahalleleri birbirlerinden ayrıydı. Bunlardan başka Selânik, Doğu Yahudiliğinin de en önemli merkeziydi. On altıncı yüzyılın başlarında İspanya'da Müslümanlar yarımadasından çıkarılırken, bir Yahudi göçmen kolu da Selânik'e taşındı ve orada yerleşti.

Yukarıda verilen bilgide Selanik'in daha çok hangi özelliği üzerinde durulmuştur?

- A) Selanik'in toplum yapısı
B) Selanik'in ekonomik yapısı
C) Selanik'in kültürel özelliği
D) Selanik'in dinsel yapısı

7

Balkanlarda yaşayan milletler olarak Osmanlı egemenliğinde yaşamak istemiyoruz. Balkanlarda her ırkın bir devleti olmalı.

Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını değil kendi devletimizi kurmak istiyoruz. Geleceğimizi kurmak bizim de hakkımız.

Osmanlı devleti topraklarında yaşayan milletlerin ayrılıkçı ifadeleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlılık adı verilen düşüncenin temelinde gayrimüslimleri devlete bağlı tutma fikri yatıyordu fakat etkili olamamıştır.
B) Osmanlıyı dağılmaktan kurtarmaya çalışan fikir akımları etkili olmamıştır.
C) Osmanlıya karşı ayrılıkçı ilk isyanlar, verilen haklar ve anayasal düzenle ancak engellenebilmiştir.
D) İslamcılık düşüncesi ile Müslüman milletleri Osmanlı Halifesi etrafında birleştirmek amaçlanıyordu ama Arap yarımadasında başlayan devlet kurma düşüncesi durdurulamadı.

8

- Gelişmiş bir limana sahiptir.
- Avrupa ile demir yolu vardır.
- Çok uluslu bir yapısı vardır.
- Avrupa'dan gelen kültürel etkinliklerin yoğun olduğu şehirdir.

Verilen bilgilere göre Mustafa Kemal'in fikir hayatına Selanik şehrinin;

- I. Farklı inanç ve milletlere saygı duyma
- II. Farklı kültürleri tanıma fırsatı bulma
- III. Avrupa yaşamına özenme

özelliklerinden hangilerini kazandırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

9

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													

1. Mustafa Kemal'in annesinin itirazına rağmen askeri okul sınavlarına katılmasında etkili kişilik özelliği
2. Sanayi devrimi sonrası hammadde ihtiyacını karşılamak isteyen Avrupalı devletlerin güçsüz devletlerin yeraltı zenginliklerine el koyma fikri
3. Devleti dağılmaktan kurtarmak için Avrupa'daki gelişmelerin örnek alınarak devletin modernleştirilmesi gerektiğini savunan fikir akımı

Verilen bulmacayı çözen öğrenci "L - G - I" harflerine kaç numaralı sütunda ulaşabilirler?

A) 2

B) 4

C) 5

D) 6

10

Yukarıda verilen bilgi ve haritaya göre;

- I. İtalya Akdeniz'de etkili olamayınca yönünü Yunanistan'ı işgale çevirmiştir.
- II. Kuzey Afrika toprakları Avrupalı devletlerin sömürgesi haline gelmiştir.
- III. Osmanlı topraklarında bölünme yaşanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III